

הרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א:

"הזמרים האלה - שופכי דמים, הם מורידים את ילדינו למימין"

שלושת עמודי ההוראה אוסרים לחלוטין שמיעת מוזיקה ■ מי ששר באנגלית אסור לשמוע אותו ■ חזן צריך לקבוע עיתים לתורה ולהיות ירא שמים. אם לא, תפילותיו נטרפות ■ קטעים נבחרים מתוך הראיון עם הרה"ג בן ציון מוצפי שליט"א.

ז"א; בלי איזה חכמות, או איזה דברים אחרים. הרמב"ם הגדיל לעשות יותר מכולם, גם בספר ההלכה שלו 'היד החזקה' בהלכות 'תענית', גם בשאלות ותשובות שלו. בשאלות ותשובות שלו, יותר חמור. שם שאלו אותו על 'השער' והוא כתב את תשובתו בערבית. היו להם שירים בערבית שהיו נקראים 'השער', ז"א; פרקי שירה של ערבים. וערבים דאז - בזמן הרמב"ם לפני 800 שנים, אפילו 850 לא היו אנשים מזולזלים שמדברים, או שרים שירים של תועבה חלילה וחס, או שירי אהבה חס ושלום. לא! שירים שיש בהם איזה רמה מסוימת, שהם מדברים באיזה שבחים של כל מיני עניני טבע וכדו'. ובכל זאת הרמב"ם אסר אותם לחלוטין!

ואני אקרא ברשותכם את לשון הרמב"ם כאן בפרק ה' הלכה י"ד: 'וכן גזרו שלא לנגן בכלי שיר וכל מיני זמר', ז"א; 'כלי שיר' אסור לנגן. 'זמר' - אסור. 'וקול' - יש עוד מילה מעניינת, 'משמיעי קול של שיר'. שאלתי, לפני למעלה מארבעים שנה, את מורי ורבי הרב בן ציון אבא שאול והוא אמר: "שמפה יש רמז גם לטייפים ולדיסקים", כי בתחילה יבוא אדם ויאמר בסדר, שירה חיה. אם יבוא איזה זמר, או נגן, לפני וינגן לי בכינור, או בעוד, זה אסור! כי כתוב שאסור לנגן בכלי שיר ובכל מיני זמר, אבל הרמב"ם ממשיך ואומר ממש דברי נבואה; יבואו ימים שיהיו 'משמיעי כלי שיר', אורגנים למיניהם וכל מיני... אסור לשמוח בהם! ואסור לשומעם מפני החורבן! ואפילו שירה בפה על היין אסורה! יותר מזה; זה עד כאן בכלים הוא מדבר. עכשיו, מה עם שירים בלי כלים? והוא אומר: כשיש יין, או לאו דוקא יין - כל משקה אלכוהול שמכיל אלכוהול, אסור!, שנאמר: 'בְּשִׁיר לֹא יִשְׁתּוּ יַיִן'.

מסיים הרמב"ם את דבריו: 'וכבר נהגו כל ישראל לומר דברי תשבחות, או שיר של הודאות לקל וכיוצא בהם על היין'. כלומר: שירים, 'קה רבון עולם ועלמיא', 'דרור יקרא לבן עם בת' וכן על זה הדרך, כל מיני שירים ותשבחות של השי"ת; 'אודה לקל לבב חוקר', 'ברון יחד כוכבי בוקר' וכן על



נגינה. כלי נגינה זה שלב יותר גבוה, יותר חמור בשלבים של השירה.

הרב אמנון: מה זה נקרא, כבוד הרב, בתי משתאות?

הרב מוצפי: בתי משתאות, הפשט שיושבים לאכול ושותים. היו נוהגים לשתות יין, או כל דבר אחר, משקה שיש בו כדי לשכר ואז היו באים לידי שירה ושרים ואז זה שר והשני שר. מאיפה המקור? מהפסוק: "בְּשִׁיר לֹא יִשְׁתּוּ יַיִן יִמְר שֶׁכָּר לְשִׁמְרוֹ" (ישעיה כד), כך אומר הנביא. הנביא אומר שאתם שרים אל תשתו יין זה הנביא ישעיה בפרק כ"ד, אומר: "בְּשִׁיר לֹא יִשְׁתּוּ יַיִן" והרמב"ם לכן כתב. אגב הרמב"ם אסר מכל וכל את כל סוגי השירה.

רב, ראש חכמי התלמוד - תלמידו של רבינו הקדוש. ואחריו בא רבא - שהיה גדול האמוראים והוא אומר: 'זמרא בביתא - חורבא בסיפא'. בבית שנשמע מוזיקה, ה' ישמור, שם, סופו להיות חרב, שהנביא צפניה בפרק ב' אומר: "קול יְשׁוּבָר בְּחַלּוֹן חֹבֵב פֶּסֶף פִּי אֶרְנָה עֵקֶה" מאי "פִּי אֶרְנָה עֵקֶה"? 'אמר ר' יצחק: בית המסובך בארזים' - ארזים זה העצים הכי יציבים ואיתנים. 'עיר הוא?' (שלא יהא נוח ליחרב. רש"י) אלא; 'אפילו בית המסובך בארזים יתרועע'. כלומר: יהיה, מה שיהיה, בגלל מוזיקה, סופו של אותו בית, בר מינן להיחרב. ויש עוד הרבה ציטוטים בש"ס בענין זה. (אך מפאת קוצר היריעה קצרנו. העורך).

עכשיו אני אעבור ברשותכם לפוסקים, הרי"ף, הרמב"ם והרא"ש הם שלשת עמודי ההוראה, שלשתם אסרו לחלוטין טוטאלית.

הרב אמנון: חיכינו מאד לפגישה הזאת ועם ישראל מחכה מאד לשמוע את מוצא פיו של כבוד הרב, בעניני הזמרים והמוזיקה והשירים המותרים והפסולים והאסורים בכלל, בעידן הזה שאנחנו נמצאים בו.

הרב מוצפי: אז בשם ה' נעשה ונצליח ויהי רצון שהדברים יעשו פירות ויפלו על אנשים שומעות.

המקור של ההלכה שאסור לשמוע שירה מחורבן בית המקדש, זה נמצא במסכת 'סוטה' בדף מ"ח. ואני אצטט ברשותכם:

המשנה שם אומרת: 'משבטלה הסנהדרין

בטל השיר בבתי המשתאות'. כלומר:

כשהיו הסנהדרין בחיים והיו קיימים ובתוקף ובסמכות היו שרים, אבל כשהסנהדרין התבטל זה היה בתקופת בית שני, באמצע תקופת המשנה, בטבריה - זו היתה התחנה האחרונה של הסנהדרין ואז גזרו כל חכמי ישראל.

אגב אני שמעתי פעם, שאלתי את מורי - הרב בן ציון אבא שאול: 'האם מותר היום לשמוע מוזיקה סתם ביום של חול ואפילו מוזיקה שנקראת דתית חרדית, קודש, נטו קודש', אמר לי: 'זה אסור! זה גזירת חכמים'. ז"א; זו גזירה. והגזירה היא, בגלל חורבן בית המקדש.

ויש כמה טעמים: שני טעמים עיקריים יש; הטעם העיקרי זה כדי לזכור את חורבן בית המקדש ועל זה אנחנו בוכים ביום הכיפורים, בוידוי הגדול אנחנו אומרים באות ז' - 'זכרון חורבן ביתך ובית קדשך לא העלינו על ליבנו ביום שמחתנו', שאדם חייב אפילו בחתונה ואפילו בשבת ואפילו ביום טוב ואפילו במועדים הכי קדושים, שהוא משבח ומהלל את הקב"ה, לזכור את חורבן בית המקדש. וכדי לזכור את חורבן בית המקדש, כמו שגזרו עלינו; להניח אמה על אמה בפתח של הבית חשוף ללא צבע וללא סיד זכר לחורבן. ועוד דברים שתקנו זכר לחורבן; לקרוע את הבגד כשהולך לירושלים, או לערי יהודה בחורבנם. תקנו; שלא לשיר בבתי משתאות. עכשיו לשיר בבתי משתאות, מדובר על שירה. לא מדובר עוד, על כלי

זה הדרך; שירים של רבי שלמה אבן גבירול, רבי שלום שבזי, רבי יהודה הלוי שהם כולם שירי שבח להש"ת. ואומר הרמב"ם: בלי כלי שיר על היין, מותר. אבל על היין עם כלי שיר, אסור!

עכשיו, מה אנחנו כן עושים למעשה, לפי זה? לפי שלשת עמודי ההוראה וגם מרן רבי יוסף קארו פסק כמותם שהדבר אסור, מתי מותר? רק בשמחה של מצוה.

עכשיו הצרה הצרורה, אני אתמול הייתי באחד השיעורים באחד המקומות בארץ ואמרת לי להם שהיום יש סחף, בנושא של סעודת מצוה. סעודת מצוה, כשהגמרא ב'פסחים' מדברת על סעודת מצוה, רש"י שם במקום וכל הפוסקים הסכימו איתו, יש שני מצבים שזה נקרא סעודת מצוה; רק שתי תמונות ומי שיתבונן מה הם, יבין את עומק הדבר. **האחד**; מילה. ברית מילה - שמלים תינוק שזה מצוה, מכניסים אותו בבריתו של אברהם אבינו. זה, סעודת מצוה. **השני**; נישואין, של תלמיד חכם, עם בת תלמיד חכם, כך רש"י אומר. **פלומר**: שני הצדדים הם תלמידי חכמים, שהם לא אנשים חשודים, לשיר שירים שחלילה יש בהם איזה דבר חול או, שלא יבואו שם לידי קלות ראש, כיון, ששם יושבים רבנים, כמו שהמאירי אומר: 'אימת סנהדרין עליהם' והם יחששו, אז התירו. זה נקרא סעודת מצוה. אבל שאר הסעודות, זה לא, בהחלט לא, לא בודאי סעודת מצוה, מצאו לזה סמך - סעודת סיום, מצאו סמך לסעודת בר מצוה, מצאו סמך לסעודת פדיון, כבר כתב ה'שדה חמד', שיחה נאה בפי הבריות, פדיון - 'פד יום', פדיום, במקום נ' עשו שמה מ', קפלו את הנ' עשו סופית פדיון - 'פד יום' - מי שאוכל בסעודת פדיון כאילו צם 84 ימים. אומר ה'שדה חמד', זה שיחה נאה בפי הבריות, ז"א; זה חצי בדיחה, במילים אחרות. סליחה על הביטוי.

עכשיו, לאן זה מגיע, על מה שמכו היום, שבאמת שרים שירים לא במצבים של שמחה של מצוה, בא נאמר אדם נמצא בבית בתוך הארבע כתלים והוא רוצה לשמוע שיר, מותר, או אסור? אז יש רק צד.. לפי הרמב"ם הרי"ף והרא"ש זה אסור! כלי שיר ודאי אסור! בפה מותר! אבל בפה, ביין אסור!

אז אני חוזר ואני מסכם את דעת שלשת עמודי ההוראה והשו"ע: כלי שיר בשום פנים ואופן במצב של חול אסור!

הרב אמנון: לשמוע

הרב מוצפי: לשמוע ולנגן ובכל מצב

הרב אמנון: אפילו לשמוע בלי לנגן

הרב מוצפי: ואפילו לשמוע. ולא רק זה,

כעת ראינו שהרמב"ם מסכים שאפילו, רדיו, או טייפ, או דיסק, שזה 'משמיע קול שיר', אומר הרמב"ם שזה אסור.

דבר שני; לשיר על היין אסור. ז"א; אם הוא שותה יין, או בירה, שזה משקה משכר,

אסור. אבל מתי יהיה מותר לשיר שירי קודש ושבח? בלי שתיה של יין; שתיה של מים, משקאות קלים, או כל מיני דברים אחרים ואדם רוצה לשיר עם זה שירים, מה שנקרא היום, קוראים לזה ווקאלי, זה ללא כלים בכלל, זה יהיה מותר.

עכשיו, אגב, ז"א; ההלכות שחלות בבין המיצרים ובספירת העומר, הן למעשה ההלכות האורגניות של כל השנה, רק נוצר סחף והקלו. ואפילו מרן הרב עובדיה, שיחיה לאורך ימים שהוא מתיר, הוא לא מתיר בשופי, הרבה טעו בהוראה והעתיקו אותו לא נכון. ואני אווז בידי את ספרו 'יחזה דעת' חלק א' ששם הוא מביא את כל השאלה הזאת בסימן מ"ה והוא מביא מה שאמרת והרבה יותר מזה גם כן, את כל המקורות ושם הוא מביא את דעת הרמב"ם ודעת השו"ע שהם אסורים, רק הוא מביא דעה מקלה.

והוא בסוף מסיים שאלה שמקלים, זה לשונו: **'המקילים** לשמוע מהרדיו או מהרשמקול **שירות ותשבחות והודאות להש"ת** כל שאינן דרך קלות ראש והוללות, יש להם על מה שיסמוכו. ז"א; אני לא מתיר! צריך לקרוא היטב ולהבין את הבנת הנקרא, הוא לא מתיר את זה בשופי, רק הוא אומר: **אלה שרוצים להקל** וזה **שירי שבח והלל להש"ת** וזה לא, שיש בהם קלות ראש ולא הוללות, יש להם על מה שיסמוכו. ואע"פ שהם מלווים בכלי נגינה והנח להם לישראל **והמחמיר תבוא עליו ברכה!**

והוא כותב: **'קיבלנו הוראות מרן והוא סתם כלשונו הרמב"ם'**. וכן כתב רבי חיים פלאג'י בשו"ת 'לב חיים'.

ואגב אם הזכרנו את רבי חיים פלאג'י זה גדול הלוחמים נגד השירה לפני מאתים שנה. הפרצה הזאת של השירה, תראו רבותי וכבודו ודאי יודע, היתה קיימת כבר למעלה מאלף שנים. לפי מה שאנחנו רואים בספרי הפוסקים. תמיד היה מצב שהציבור, לא תמיד נשמע לרבנים והציבור נגרר, אחרי ההמונים ואחרי יותר נכון לומר, הגויים...

הרי"ף שהיה לפני הרמב"ם, הוא היה קרוב לפני 900 שנה, רבי יצחק אלפאסי, שהוא גדול רבני הפוסקים, הפוסק הראשון בעולם אחרי הגאונים, תלמיד של רבינו חננאל, זה הרי"ף, הוא עמוד הוראה, אחריו בא הרמב"ם. הרי"ף כותב, היה מעשה נורא בעירו, בספרד, סליחה זה היה, שם היה חזן שהיה שר שירים בערבית, לא חלילה שירים של הוללות, או זה, אלא שירים בערבית, מה שהערבים היו נוהגים לשיר והוא היה שר שירים בערבית ובא להיות חזן בבית הכנסת והרי"ף פסק לסלק אותו מכהונתו. אמר: לא אכפת לי זה שהוא לא שר שירי תועבה, הוא לא שר שירי הוללות ולא שירים של קלות ראש, ברגע שהוא שר שירים לא בשפה העברית - פסול מלהיות חזן. פסל אותו ואת

הפסק הזה גם מרן הרב עובדיה אימץ בכמה מקומות בהלכות שליח ציבור שנשאל בספרי הרחבים גם כן הוא דן בזה ולהלכה כך אנחנו פוסקים, שחזן כזה מעבירים אותו.

הרב אמנון: ז"א; מי ששר היום באנגלית?

הרב מוצפי: מי ששר באנגלית, אסור לשמוע אותו! ואסור לשמוע את הדיסקים שלו, זה ברור כשמש. זו תשובת הרי"ף.

הרב אמנון: ואפילו אם יש לו שיר אחד מתוך כל ה...?

הרב מוצפי: לא אכפת לי! מספיק שהוא הופיע פעם, או מופיע באיזה מקום ומופיע בלטינית, או בשפה לא יהודית, ז"א; הוא שר גם לגויים, או שהוא שר לאלה שלא שומעים עברית, זה כבר אסור.

הרב אמנון: אז הוא פסול להיות חזן?

הרב מוצפי: פסול להיות חזן ודאי!

הרב אמנון: ושאר דברים, מה?

הרב מוצפי: לא, לא, זה לא רק חזן,

חזן זה, **פירושו**: גם לשיר, הרי, מה זה חזן? היום זה נהיה ליצן, הגמרא קוראת לו: **'מרקיד בני כובי'** (כדרך הליצנים, שמשחקין ומרקדין בחנויות, להשקותן בשכרן) **[רש"י פסחים דף מט.]** זה אחד שיש לו פעמונים על הכתפים וגלגלים ברגלים. נהיה ליצן מזמר מקפץ בחתונות ובשמחות, אין דבר כזה, בכל הפוסקים אתה רואה היה אותו חזן ירא אלקים...

הרב אמנון: אבל אם הם שרים בערבית, זה לא בעיה?

הרב מוצפי: בהחלט יש בעיה, אם הוא שר בערבית זה בעיה. אבל אם הוא לא שר בערבית והוא שר. והוא היה חזן, ז"א; הוא חזן בבית הכנסת, מזמינים אחד כזה, מביאים אותו לבית המשתה.

מה נקרא בית המשתה? מקום ששבעה ימים של חתן וכלה, הבית של החתן והלכה נקרא בית המשתה, או לברית מילה, לסעודת המילה שזה סעודת מצוה, מזמינים חזן כזה והוא שר שירי קדש, הוא שר כבר מצוה:

'יומא טובא לרבנן', זה כולו דברי קודש, בברית מילה: **'יהי שלום בחיליניו, לכבוד**

חמדת לבבי אליהו הנביא', זה הכל שירי קודש ולא איזה מפפומים בכל מיני דיסקו וג'אז וכל מיני בומים שהם עושים ומחרישים את האזנים שהעתיקו את זה מתרבות יון ותרבות ארה"ב הנאלחה הנוראה. זו המדינה הזו, המשכה של רומא שהחריבה את ביתנו ושרפה את היכלנו, שעוקרת לנו את הדת, זו אמריקה - היא "אם ריקה" לצערנו. ומשם הם מביאים את כל התרבות וקוראים לזה "שירה חסידית" או "פייטנות" או "שירים של ספרדים", חס ושלום! זה לא שירים שלנו? שירים שלנו; מה שרים בבקר: **'אגדלך אלקי כל נשמה ואודך ברב פחד ואימה, בעומדי תוך קהלך צור לרומם'**, מי היה שר את זה? השליח ציבור. וכן אחר, על זה הדרך,

השיר של רבי אברהם אבן עזרא, זה; **'אגדלך'** והשיר של רבי שלמה אבן גבירול: **'שפל רוח'**, אני החזן אומר, אני **'שפל רוח שפל ברך וקומה אגדלך ברוב פחד ואימה, לפניך אני נחשב בעיני, כתולעת קטנה באדמה'**, זה הזמר הליצן הזה, עם האורות המרצדים בכל מיני צבעים, זה תולעת קטנה? זה ה' ישמור, זה טיגריס טורף. ובגללם המון בנים ובנות שלנו (**פה הרב בוכה – דקה 24 ו28 שניות**) נהרסו, הנשמות שלהם נשרפו, אני מכיר מתוך השיעורים שלי שלומדים אצלי בשיעורים הרבה אבות לילדים, בוכים ומקוננים יומם ולילה שהבנים והבנות שלהם ירדו לטמיון, הולכים עם גויים, בגלל ה'ערבי השירה' האלה. ואין פוצה פה ומצפצף! ומי שמדבר זה קיצוני, קנאי, מטורף, הם המטורפים! הם עוקרים את התורה! ואיזה דור יתום, יתומים, דור יתום, ממש דור יתום...

סליחה, שאני מתרגש כי אני כואב לי, כואב לי על עם ישראל, אני רואה את ההתדרדרות ואני רואה לאן הנוער הולך ואני יודע מה הם היו, איזה פרחים יפים ותראה לאן נפלו. נפלו בגללם, אלה שופכי דמים, הזמרים האלה, שופכי דמים! ה' יצילנו מהם.

אז אם כן רבותי, בואו נעשה חושבים; אני מדבר כעת על שליח ציבור, האם כדאי לנו זה, או לא. הרי מה הגמרא אומרת על שליח ציבור? כמה תנאים במסכת 'תענית' שצריך להיות השליח ציבור, ירא אלקים, בן שלשים, התמלא זקנו, בקיא ויודע ותלמיד חכם ומעולם לא יצא עליו שם רע בילדותו והוא עומד מליץ יושר בינינו לבין אבינו שבשמים ואם אינו קובע עיתים לתורה אין התפילה שלו מתקבלת וכל

הציבור התפילה שלהם נפלה, שנאמר: **"מְסִיר אָזְנוֹ מִשְׁמַע תּוֹרָה גַם תִּפְּלֹתוֹ תוֹעֵבָה"** (משלי כח)

והזהרה הקדושה; רבי שמעון בר יוחאי צועק ואומר: **'ווי לאיננו דסמיכינ עלוי'**: אוי לציבור שסומכים על אחד כזה רעוע, שיציל אותם בתפילה וכל שכן בראש השנה ויום הכיפורים, זה לא דבר פשוט.

עכשיו יש בעיה נוספת; המכה שעליה אף אחד לא מדבר, ששרים פסוקים של תורה. אלה ששרים פסוקים של תורה, באמת יש בעיה. הגמרא אומרת: שהתורה בשעה שלוקחים פסוקים של תורה ושרים אותם, התורה חוגרת שק והולכת לקב"ה ואמרת לו: **'עשאוני בניך ככלי שיר'**, התורה, זה תורה שלומדים אותה, זה תורה, תורת חיים, הלכה, אסור, מותר. זה לא שיר, אז מותר לי לומר אותה בניגון של תענית, כמו שכתוב, תראה עד כדי כך החמירו הרב 'ספר חסידים', רבי יהודה החסיד שהיה קדוש ונורא בדורו והוא בעצמו כתב שמי שמחליף תורה, לנביאים, ז"א: ניגון של טעמים של תורה, עושה בנביאים. או נביאים, בכתובים. וכן בכתובים עצמם, יש ניגונים שונים...

עכשיו שיבואו אלי הזמרים האלה, אני אמרתי פעם למישהו, אמרתי בשיעור, ככה דיברתי, הם שרים כל מיני שירים ממם בבבבם במם במם, שישיר לי שיר אחד יגיד לי את: **'קה ריבון עולם ועלמאי'** שלם, בלי טעות. עשרת אלפים דולר אני נותן לו, בע"פ! נראה אותו זה שיר ושבח להשי"ת? לא! והוא משבח את עצמו, הוא לא משבח את הקב"ה, אז אחד כזה, מותר לי לשמוע אותו? ה'ספר חסידים' כותב שאם הוא מחליף, יש ניגון של 'תהילים', יש ניגון של 'איוב', יש ניגון של 'משלי' ויש

ניגון של 'חמש מגילות' ויש ניגון של 'איכה' בפני עצמו. ואומר: מי שמחליף את המנגינות ביניהם, עובר משום, **"אָרֹר מְסִיג גְּבוּל רְעֵהוּ וְאָמַר כָּל הַעַם אִמְּוִן"** (דברים כז). חכמים תיקנו, זה הניגון של תורה! אסור לך לשנות אותו. זה הניגון של נביאים! זה אסור לשנות אותו.

רציתי לספר מעשה נורא; לפני יותר מארבעים שנה, היינו בחורים צעירים בישיבת 'פורת יוסף' והגיע הגאון המפורסם הרב אליעזר סילבר נשיא אגודת הרבנים בארה"ב. הוא ביקר אצלנו בישיבת 'פורת יוסף' והגיע בסביבות תשע בבקר, התרגשנו מאד, שאל אותנו מה אתם לומדים, אמרנו לו מסכת 'כתובות' והוא התחיל להגיד שיעור בע"פ, ארבע שעות רצופות שפע, מה זה!? תלמוד, מסכתות 'ירושלמי' רמב"ם רשב"א ריטב"א רמב"ן 'פני יהושע' 'קצות החושן' 'נתיבות המשפט' ועבר מאחד לשני ואמר חידושים שהוא חידש בהיותו צעיר בחור צעיר. ואמר: "אני כבר אחרי בר מצוה שניה", הוא התכוון עברתי זה 83 כי בגיל 70 זה: **"מי שְׁנוֹתַיִנוּ כָּהֵם שְׂבָעִים שָׁנָה"** (תהילים ז), בר מצוה שניה זה 83. אמר: "כבר כמה שנים, אני אחרי זה", בסוף התברר שהיה בן 89. והוא דיבר את כל זה. וסיפר לנו שיש לו רכב והוא נוסע שם בקליבלנד באוהיו ממדינה למדינה. ונוהג ובשתיים לפנות בוקר ולילות שלמים, לא ישן. ורץ משיבה לישיבה לתת שיעורים, אז אחרי השיעור שרנו לכבודו: **"שָׂאוּ שְׂעָרִים כְּאִשְׁיָכֶם"** (תהילים כד), פרש את שתי ידיו, כולם שתקו. איך אתם שרים פסוקים? אסור לשיר פסוקים! אסור!. רבי עזרא עטיה אמר אז: "הוא צודק!" אנהנו הספרדים, מימינו לא שרנו פסוקים של תנ"ך.